

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Doorkiesnummer
026-355 2400
Inlichtingen bij
Bestuursondersteuning
Veiligheidsberaad
Ons kenmerk
V040 - 2020 190820

Datum 19 augustus 2020
Onderwerp Tijdelijke wet maatregelen covid-19

Geachte voorzitter van de Tweede Kamer,

Uw Kamer behandelt binnenkort de Tijdelijke wet maatregelen covid-19. Het Veiligheidsberaad brengt graag enkele punten onder uw aandacht. Ik wil u vragen deze brief te verspreiden onder de leden van uw Kamer met het verzoek deze te betrekken bij de behandeling van het wetsvoorstel.

Sinds 13 maart 2020 zijn de veiligheidsregio's, op grond van artikel 7 Wet publieke gezondheid en artikel 39 Wet veiligheidsregio's, betrokken bij de bestrijding van het covid-19 virus. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt aanwijzingen op die door de voorzitters veiligheidsregio vertaald worden in noodverordeningen. In het Veiligheidsberaad vindt coördinatie en afstemming plaats over de maatregelen die in de noodverordeningen waren opgenomen. Daarnaast fungeert het Veiligheidsberaad als gesprekspartner voor het Rijk.

Het Veiligheidsberaad constateert dat de tijdelijke wet maatregelen covid-19 beoogt de maatregelen die voor de langere termijn nodig zijn voor de bestrijding van de epidemie van het covid-19 virus, vorm te geven. Het wetsvoorstel poogt daarbij aan te sluiten bij de algemene rechtsbeginselen van proportionaliteit en subsidiariteit en heeft tot doel de wet steviger in te bedden in de beginselen van de democratische rechtsorde. Het Veiligheidsberaad steunt deze inzet en gaat ervanuit dat de huidige bepalingen in de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid blijven gelden.

In het wetsvoorstel is de bevoegdheid op lokaal niveau belegd, conform het subsidiariteitsprincipe. De wet geeft op deze manier ruimte aan lokaal maatwerk en brengt de lokale democratie weer meer in positie. Door het beleggen van deze bevoegdheid op lokaal niveau wordt de uniforme aanpak losgelaten en kunnen er verschillen in maatregelen ontstaan tussen gemeenten. Dergelijke verschillen tussen veiligheidsregio's riepen, in het geval van de veiligheidsregio's, al eerder diverse reacties op vanuit de samenleving en werden ervaren als rechtsongelijkheid. In situaties waarbij het covid-virus onder controle lijkt te zijn en uit bron- en contactonderzoek blijkt dat er behoefte is aan specifieke lokale of regionale maatregelen, zijn deze verschillen goed uitlegbaar. In die situaties is de noodzaak tot uniformiteit

minder aanwezig. In geval van opleving van het virus waarbij opnieuw landelijke maatregelen moeten worden getroffen zijn dergelijke verschillen niet goed uitlegbaar.

Voorbeeld

Als het voorliggende wetsvoorstel van kracht wordt, kan door het ontbreken van de rol van de voorzitter veiligheidsregio als bevoegd gezag en daarmee het ontbreken van de coördinerende rol van de veiligheidsregio in de ene gemeente besloten worden tot aanvullende maatregelen zoals het sluiten van horeca, terwijl in een naburige gemeente in een vergelijkbare situatie besloten wordt om de horeca open te houden, omdat anders de financiële consequenties voor de ondernemers te groot zijn. Hierdoor verplaatsen de bezoekersstromen zich, waardoor de verspreiding van het virus wordt versneld.

In de huidige situatie vindt in dergelijke situaties de afstemming automatisch plaats binnen het bestuur van de veiligheidsregio.

Artikel 58 d uit het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen covid-19, biedt de ruimte voor de voorzitter veiligheidsregio om de minister erop te attenderen dat een bepaalde lokale maatregel niet goed functioneert in bovenlokaal perspectief.

De minister heeft dan de mogelijkheid om artikel 58 d in werking te stellen. Op basis van artikel 58 d kan de minister van VWS de voorzitters veiligheidsregio aanwijzen om toepassing te geven aan, de aan de burgemeester toegekende bevoegdheden voor de bestrijding van covid-19. In deze situatie kan er wederom gebruik worden gemaakt van de coördinerende en afstemmende rol van de veiligheidsregio's. Het betreft hier echter een kan-bepaling. Het ingrijpen is hier feitelijk belegd bij de minister van VWS. Een begeleidend model (dashboard) of afwegingskader voor dit proces van bestuurlijke opschaling waarop de minister zich hierbij moet baseren ontbreekt. Daarnaast houdt de wet geen rekening met de mogelijkheid tot landelijk opschalen wanneer meerdere voorzitters bij de minister aangeven dat een maatregel genomen door een burgemeester, in bovenlokaal perspectief niet goed functioneert. Is er in dergelijke situaties sprake van landelijke maatregelen?

Het Veiligheidsberaad pleit er dan ook voor om in geval van een opleving van het virus, waarbij nieuwe maatregelen noodzakelijk zijn op landelijk niveau, expliciet in de wet op te nemen dat de veiligheidsregio's hierin een coördinerende en afstemmende rol hebben om zo het risico op verschillen zoveel mogelijk te beperken. Dit is in lijn met de wijze waarop de afgelopen periode de bestrijding van het virus succesvol is vormgegeven en sluit aan bij de behoefte aan onderlinge afstemming en landelijk georganiseerde uniformiteit.

De *Tijdelijke wet maatregelen covid-19* lijkt dit ook te beogen, maar door het ontbreken van duidelijkheid in het artikel 58 d, is dit in het huidige wetsvoorstel niet helder. Het Veiligheidsberaad benadrukt het belang van een objectief afwegingskader / dashboard uitgewerkt in een op- en afschalingsmodel op grond waarvan bestuurlijke opschaling door de minister plaats kan vinden. Het Veiligheidsberaad sluit zich hierbij aan bij de VNG-reactie en vraagt u dit punt op te nemen in het wetsvoorstel. Dit biedt niet alleen handvatten voor de betrokken bestuurders maar komt ook ten goede aan de transparantie en objectiviteit in de bestrijding van het covid-19 virus.

Tot slot pleit het Veiligheidsberaad voor eenduidige definities, zodat de wet aansluit bij de terminologie zoals die in de modelnoodverordening van het Veiligheidsberaad wordt gehanteerd. Dit komt eenduidigheid en uitlegbaarheid van de maatregelen ten goede.

Het Veiligheidsberaad vraagt u de coördinerende rol van de veiligheidsregio steviger te verankeren in de wet dan met de voorgestelde kan-bepaling het geval is.

Met vriendelijke groet,

H.M.F. Bruls
Voorzitter Veiligheidsberaad

In afschrift aan:

- Minister Grapperhaus
- Minister de Jonge
- Minister Ollongren
- Voorzitter van de vaste kamercommissie Justitie en Veiligheid